

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

foro, ut Christus illis exprobrat, Matth. 23. v. 6.

Hoc turpe vitium est, quod in ultima hâc mundi fece nimio opere invaluit, ut experientia probat. Equidem cum Anabaptistis non facere possumus, qui simpliciter omnes honorum gradus rejiciunt, prætendentes, in Regno Christi aequalitatem inter omnes obtinere, ex hâc ratione, quia fides personarum acceptionem non admittat, Jac. 2. v. 1. At hoc de spiritualibus beneficiis intelligendum, quæ Christus per sanguinem & mortem suam acquisivit nobis, ad hæc tam egeni quam opulenti pertingere possunt, modò fidem habeant, quam oculi Domini unice respiciunt, Jer. 5. v. 3. hanc qui habet acceptus est illi, sive sit Judæus, sive Græcus, mas aut fœmina, servus sive liber, Gal. 3. v. 28.

Interea in exteriori vita diversi honorum gradus manent, ubi Deus alium alii prætulit: non enim confusionis est Deus, sed pacis, 1. Cor. 14. v. 33. & sicut in corpore membra distinxit, capiti primum locum assignavit, pedibus ultimum, 1. Cor. 12. v. 23. Ita etiam in vita humana omnia juxta ordinem disposuit, ut quidam sint *ἐν τιμωτέροις*, honoratiores, ut in Evangelio vocantur, his jure quoque primus locus debetur, juxta illud: Cui honorem, honorem, Rom. 13. v. 7.

Quod si igitur quilibet intra conzellos se cohibet, & locum illum occupat, qui ipsi ratione functionis & officii debetur, rectè facit, nec à quoquam reprehendi potest. Nam unum quemque sicut vocavit Deus, ita ambulet, 1. Cor. 7. v. 17.

Ex adverso verò, tumidi multi inveniuntur, qui Pharisæis nihil in parte hâc con-

cedentes, in omnibus prærogativam quarunt, & sæpè opprobrii loco ducunt, si honoratiores alii ipsis præferantur, hi fatui sunt, qui stultitiam suam aperiant, Prov. 13. v. 16.

Vitent ergò Christiani hoc vitium. Ne gloriosus appareas coràm Rege, & in loco Magnorum ne steteris; melius est enim, ut dicatur tibi: Adscende huc: quàm ut humilieris coram Principe, ut videant oculi tui, Prov. 25. v. 6. 7.

De Secundo,

SEquitur *Medela*, quæ fuit
I. *Ex Christi mansuetudine.* Non sanè latebant Dominum insidiæ Pharisæorum, atramen ad invitationem eorum apparet, occasionem querens, utrum illos salutari colloquio ad frugem reducere possit, & unam atque alteram animam à morte salvare, Jac. 5. v. ult. si nihil efficiat, tamen quæ muneris sui sunt fecisse, & hâc *φιλανθρωπία* suâ quasi carbonem ignis super caput illorum congestisse, putandus est, Rom. 12. v. 20.

Maximè verò propter nos id factum, ut agnoscamus hinc, quam mansuetum Dominum in Christo habemus, qui non reddit pro malo malum, sed perfidiam atque malitiam inimicorum suorum, multa patientia suffert. Illi dolos in animo versant, ipse autem esurit & sitit salutem eorum; ipsi laqueos ei tendunt, ille verò bonum ipsis exhibet & *verbis & operibus.* Operibus, dum hydropicum eorum curat. *Verbis;* dum egregiè ipsos instruit, nihil magis querens in omnibus, quàm ut illos ad Regnum cælorum emendare possit. Eodem modo

modo hodie tenus erga nos homines affectus est: Non enim delectatur in perditionibus nostris, Tit. 3. v. 22. sed dissimulat peccata hominum propter poenitentiam, Sap. 11. v. 24.

Ne itaque divitias bonitatis ejus, & patientiae & longanimitatis contemnamus, Rom. 2. v. 4. Tam cito enim irasci potest, quam misereri, & ira illius in peccatores non desinit, Sir. 5. v. 7.

II. Ex Christi promittuntur. Hic dicitur: Et respondens Jesus dixit ad Legisperitos & Phariseos: An licet Sabbatho curare? Absolum videtur, quempiam respondere, ubi non interrogatur. Verum implet hic Christus promissionem, quam dudum fidelibus suis fecit: Antequam clament, ego exaudiam, Esa. 65. v. 24.

Et quia Sanator Israelis est, ut vocatur, Exod. 15. v. ult. obligat vulnera nostra, & sanat omnes infirmitates nostras, Psal. 103. v. 3. quin & virtute sua divina efficit, ut anima & corpore sanemur, hic & in aeternum. Conturbata enim sunt viscera ejus, miserans miserabitur nostram, Jer. 31. v. 20.

Quandocumque proinde in morbum incideris, in tempore ad Medicum hunc recipe te, dicens: Sana me Domine, & sanabor: salvum me fac, & salvus ero, Jer. 17. v. 14. sic ille benignè respondebit tibi: Ne timeas, quia ego tecum sum; neque timearis, quia ego Deus tuus: confortabo te, & auxilium tibi feram, & sustentabo te, dexterâ justitiæ meæ, Esa. 41. v. 10. neminem enim eicieiet foras, qui ad eum venerit, Joh. 6. v. 38.

Nos gratum animum contestemur, ut Medico huic, quia tam promptus est ad nos

juvandum, vicissim serviamus, in justitiâ & sanctitate, in conspectu ejus, omnibus diebus vitæ nostræ, Luc. 1. v. 75. Psal. 110. vers. 3.

In vita communi vulgares versiculi locum habent:

Tres facies Medicus habet, unam quando rogatur

Angelicam: mox est, cum juvat, ipse Deus.

Ast ubi curato poscit sua munera morbo, Horridus apparet, terribilisq; Satan. Verum iniquum id est: Dignus quippe est operarius mercede sua, Luc. 10. v. 7. Sicut igitur tibi promptè inservit, ita & promptè officium ejus remunerabis. Rectè enim Ovyenus:

Pharmaca das ægroto, aurum tibi porrigit æger,

Tu morbum curas illius, ille tuum. Sic & nostrum erit, ut erga Christum gratitudinem exhibeamus, quando nos è morbo eripuit, ne ultima fiant deteriora prioribus. Non enim benè erit beneficia non compensanti, Sir. 12. v. 3.

III. Ex Christi fortitudine. Non enim metuit inimicos suos, sed quamvis exploratum sibi habeat, quod nihil aliud intendant, quàm ut se transgressorem legis, & profanatorem Sabbathi faciant: attamen cum curatione pergit, eamque ita defendit, ut omnes obmutescere cogantur. Verè hic impletum, quod Esaias dixit: Inite consilium, & dissipabitur: loquimini verbum & non fiet: quia hic est Immanuel, Esa. 8. v. 10.

Revocate hoc vobis ad animum, vos mei, & confirmate animos vestros, quando auditis, hostes Evangelicæ veritatis, va-

rias machinationes & consilia inire, ut novum bellum excitent. Qui habitat in cœlis, irridebit eos; & Dominus subsannabit eos, Psal. 2. v. 4. facile in foveam cadere possunt, quam aliis parant. Nos Deo confidamus, qui adeo miraculose servavit nos, ille etiam potè auxilio suo aderit nobis, quò in pace, vallem hanc miseriarum transeamus: & ubi fatis certaverimus, liberabit nos ab omni malo, & salvos faciet in Regnum suum cœleste, 2. Tim. 4. v. 18.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regalis, ut sunt

I. *Frugalitati stude*. De Christo dicitur hîc, quod introiverit in domum cujusdam Principis Pharisæorum Sabbatho, manducare panem. Pientissimus Servator aliàs parcè ac duriter se habebat, & tantà sepè fame stimulabatur, ut etiam in arboribus victum quæreret, Matth. 21. v. 9. Ubi contra Pharisæorum & Pontificum Hierosolymitanorum frumentum & mustum multiplicata erant, Pl. 4. 8. & ex promptuariis plenis de frumento in frumentum educere poterant, Psal. 144. v. 13. Sed rarum contingens erat, ut Christum & membra ejus ex abundantia illa honorarent. Ideò ait Evangelista, factum esse, nimirum præter morem, & fuisse insolitum quid, quod Christus à Pharisæis in convivium adhibitus fuerit.

Sicut autem optimus Servator comparuit, non ut modum excederet, sed ut *manducaret panem*: Ita & nos ad exemplum ejus, crapulam atque luxuriam vitemus, apprimè caventes, ne ad epulas

invitati, corda nostra gravemus, Luc. 21. v. 34. sed tantùm capiamus, *quantum pios decet, & pudicis utile est*, sicut Tertullianus de primis Christianis scribit. In multis enim escis erit infirmitas, & aviditas appropinquabit usque ad choleram. Qui autem abstinens est, adjiciet vitam, Sir. 38. v. 33.

Imprimis verò *Verbi Pracones minimè decet luxurià diffuere, & delicatis epulis inhare*. Certus enim amicus contentus est præsentibus, Hebr. 13. v. 5. & læpè in modicis cibis plus voluptatis, quàm in opiparo obsonio.

Intereà tamen non vitio vertendum illis, si ad convivium rogati appareant, æquum enim est, ut & ipsi cum gaudentibus gaudeant, Rom. 12. v. 15. sed in timore Dei, Sir. 9. v. 23.

Videant itaque ne conforment se filiis hujus seculi, qui pro Ilio potant, uter ibi melior bellator erit inventus cantharo, ut Comicus ait: sed agitent convivium sermone suavi, habeantque oculum serpentinum in columbino corde, ut cum omnibus amicè conversentur, nemini autem nimium fidant, Sir. 6. v. 6. sicut ipse Christus ejusmodi prudentia usus legitur. Non enim Iesus credebatur semetipsum Judæis, eò quod ipse nosset omnes, Johan. 2. v. 35.

Tandem & hoc observent, ne ad postremum remaneant, sed in tempore abitum maturent. Vide Sir. 32. v. 15. 16. 17.

II. *Sabbathum cole*. Judæi hîc in excessu peccarunt, dum putarunt, opera caritatis & necessitatis die Sabbathi prohibita esse, qualia sunt asinum aut bovem puteo extrahere, aut vulneratum & infirmum medicamen-